

Европейска програма

През 2008 година Европейската програма на Центъра концентрира вниманието си върху новите заплахи за сигурността в контекста на членството на България в Европейския съюз. Програмата инвестира значителни усилия в институционализирането на публично-частно партньорство при противодействието на престъпността и спомогна за осъществяването на ползотворен дебат относно възприемането на общи евроатлантически стандарти в областта на отбраната и изграждането на демократични институции. Сред акцентите в дейността на Европейската програма бяха:

Акценти

- Активна подкрепа на диалога за приемственост при международната помощ за развитие в сферата на демократичните реформи – изключително важен за „третия сектор“ проблем след изтеглянето от България на традиционни донори като Американската Агенция за международно развитие и други двустранни програми за помощ.
- Сътрудничество с държавни неправителствени организации от юго-източна Европа с подобни проблеми на икономическото и институционалното развитие по пътя към пълноправно членство в Европейския Съюз и НАТО.
- Подпомагане на диалога по въпросите на енергийната сигурност и енергийната независимост, както и по въпросите на отбраната – на национално и европейско равнище – с оглед на подобряването на институционалната инфраструктура и законовата рамка в тази област.
- Осигуряване на експертна непартийна платформа за осъществяване на ефективни реформи в сектора за сигурност в страната.
- Подкрепа на общите усилия на правителствените институции и гражданското общество при противодействието на престъпността. За тази цел, в сътрудничество с Министерството на вътрешните работи Центърът анализира тенденциите в престъпността в България и провежда ежегодни Национални изследвания на престъпността, които вече са се наложили като основен източник на данни и анализи относно динамиката на конвенционалната престъпност в България

I. Евро-атлантически стандарти

Евро-атлантическите измерения на демократичното развитие на страната са също сред основните приоритети на програмата. Намирането

на допирни точки между сътрудничеството със САЩ, от една страна, и Европейския съюз от друга, е ключ към превръщането на България в надежден евро-атлантически съюзник. В тази връзка Центърът продължи да

Д-р Огнян Шентов при откриването на конференцията

насърчава и съдейства на диалога с партньорите от САЩ и ЕС. Международната конференция „Демокрация, която дава резултати“, организирана през май 2008 от Центъра и Американската агенция за международно развитие направи обзор на ролята на международната помощ, особено тази от САЩ и Европейския съюз, и гражданските организации в демократизацията в България и Западните Балкани от гледна точка на натрупания опит за връзката между политически реформи, икономическа свобода и граждански инициативи.

Във встъпителното си слово председателят на Управителния съвет на Центъра за изследване на демокрация Огнян Шентов подчерта, че втората фаза на българския преход, започнала в края на 90-те години, преминава под знака на антикорупционната платформа и инициативи на гражданското общество. В тази връзка г-н Шентов откри възможността българските реформи да бъдат обвързани към процесите на европейската интеграция като по такъв начин получат сериозен външен импулс. Особено след влизането

на България в Европейския съюз през 2007-ма година прилагането на общо-европейското право и на стандартите на прозрачност и отчетност се превърнаха в предусловие за финансовата подкрепа за реформите.

Основните изказвания на конференцията направиха посланикът на САЩ Джон Байрли, министърът по европейските въпроси Гергана Грънчарова, Елизабет Джоунс, бивш помощник на държавния секретар на САЩ по европейските въпроси, Андрю Нациос, бивш администратор на Американската агенция за международно развитие, Куентин Пийл, международен редактор на вестник „Файненшъл таймс“ и други.

Посланик Байрли подчерта, че Българският опит е от уникално значение в контекста на Балканите. От страна, преминала през драматичен преход в началото на 90-те години, днес България е в свършено нова фаза на развитието си като член на Европейския съюз, а дори вече и като страна-донор по програми за развитие. Демокрацията, обаче, не е еднократно действие и

Посланик Байрли (вляво) и Андрю Нацис

посланик Байрли подчерта необходимостта от постоянна обратна връзка между демократичното управление и нуждите и ценностите на гражданите. Той очерта и ролята на гражданския сектор като посредник при възприемане на международната помощ за прехода в страната.

Андрю Нацис, бивш администратор на Американската агенция за международно развитие, анализира връзката между конфликтите и демократичното развитие, като подчерта, че връзката между степента на демократизация и отсъствието на конфликти и правопрпорционална. Той наблегна и на необходимостта да се балансира помощта за развитие на обществените услуги при прихода към демокрация с инвестирането в институционално развитие.

В изказването си пред участниците в конференцията министър Гергана Грънчарова изрази благодарност към Американската агенция за международно развитие за подкрепата, която е оказвала на реформите в страната от самото им начало. Тя изложи и виж-

дането си за ролята на Европейския съюз – и България като негов член – в трансформирането то Западните Балкани от регион на конфликти и нестабилност в демократична и просперираща общност от държави.

Елизабет Джоунс, бивш помощник на държавния секретар на САЩ по европейските въпроси, направи обширен анализ на ролята на гражданските организации в прехода към демокрация. Тя подчерта връзката между устойчивостта на реформите и степента на участие на всички граждани в този процес. Посланик Джоунс представи дейността на неправителствените организации по структуриране на обществения диалог и водещата им роля по трудните и деликатни въпроси на прехода.

На конференцията присъстваха представители на държавни и неправителствени институции от Албания, Босна и Херцеговина, Косово, Македония, Сърбия, Хърватия и Черна гора.

Сред важните моменти в работата на Европейската програма през пос-

Министър Гергана Грънзарова

ледните години е приобцаването на страната към **евро-атлантическите стандарти в областта на отбраната**. В тази връзка, на 27 октомври 2008 г. Центърът за изследване на демокрацията проведе кръгла маса за публично обсъждане на проекта за Закон за отбраната на Република България. В кръг-

лата маса взеха участие министърът на отбраната Николай Цонев, началникът на Генералния щаб на Българската армия генерал Златан Стойков, народни представители, зам.-министри, бивши началници на Генералния щаб и зам.-министри на отбраната, експерти и представители на медиите.

Майкъл Фриц, директор на мисията на Американската агенция за международно развитие

От ляво на дясно: посланик Тодор Чуров, зам.-министър на външните работи, Николай Цонев, министър на отбраната, посланик Бойко Ноев, генерал Златан Стойков, началник на Генералния щаб

Във въстпителните си думи при откриването на кръглата маса посланик Бойко Ноев, директор на Европейската програма на Центъра, и бивш министър на отбраната подчерта, че членството на България в НАТО, ускорената професионализация на армията, както и фактът, че Министерството на отбраната изпълнява задачите си в коренно променена среда, налагат приемането на нов закон.

В своето изложение министър Николай Цонев подчерта важността на Закона за отбрана. Това е закон уреждащ отношенията в една важна национална институция и приемането му не бива да се бави, без разбира се да се допускат компромиси. Министър Цонев отбеляза, че това е закон, който отчита настъпилите в страната ни промени през последните години, както и че отделя значително място на повишаване на социалния статус и сигурността на военнослужащите.

Зам.-министърът на външните работи посланик Тодор Чуров припомни,

че Законът за отбрана е специален закон с много широк обхват, който по същество представлява принос в процеса на реформа, както на армията, така и на страната. Необходимо е строго да се съблюдава принципа на деполитизация, както и да се обърне специално внимание на въпросите за координацията при изпълнение на мисии зад граница, да се търси най-добрия баланс между съюзническите ангажименти и интересите на страната. В заключителната част на кръглата маса участниците се обединиха около становището, че дискусиата е била ползотворна и открита и очевидно няма да бъде последна по темата.

II. Превенция на престъпността

Една от областите на дългосрочен интерес работата на Европейската програма е възприемането на европейски стандарти в областта на **превенцията на престъпността**. След като през 2005 г. с ключовата помощ на Центъра беше създадена Държав-

От ляво на дясно: Генерален комисар на МВР Павлин Димитров, министър Михаил Миков, председател на Държавно-обществената консултативна комисия по въпросите на превенцията на престъпността, д-р Огнян Шентов, Тихомир Безлов

но-обществената консултативна комисия по въпросите на превенцията на престъпността, Центърът допринася за успешната работа на Комисията чрез изследване на различните аспекти на престъпността в страната, като през 2008 г. акцентът беше върху анализ на тенденциите в тази област. През септември 2008, Центърът подготви и представи на открито заседание на Комисията редовния си годишен анализ на динамиката на конвенционалната престъпност.

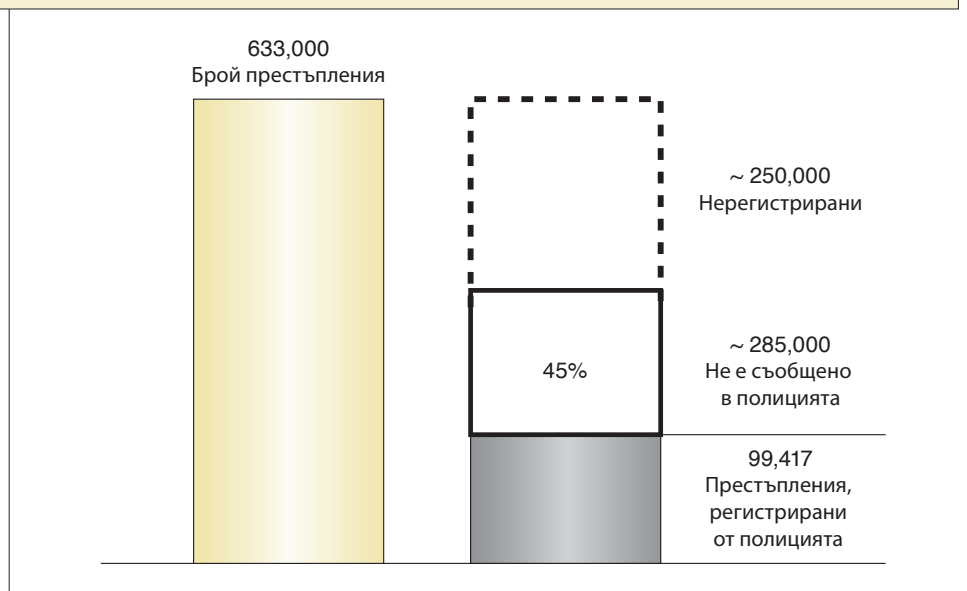
На заседанието на Комисията на 8 септември 2008 г. г-н Тихомир Безлов, главен експерт в Центъра, представи динамиката на конвенционалната престъпност в България за 2006 и 2007 година, като анализира и съпостави данните на Националните изследвания на престъпността (НИП) за 2006 и 2007 година с официалната полицейска статистика за същия период. Г-н Безлов проследи причините за различните резултати в показателите на официалната статистика и тези на виктимизационните изследвания и

факторите, оказващи влияние на динамиката на конвенционалната престъпност.

На заседанието, председателят на Комисията г-н Михаил Миков, министър на вътрешните работи, подчерта значението на Националните изследвания на престъпността в България, редовното открито представяне на резултатите от тях и приноса в това отношение на Центъра за изследване на демокрацията, като организация, която се занимава най-активно с въпросите на превенцията на престъпността. Генералният комисар на МВР Павлин Димитров представи гледната точка на Министерството на вътрешните работи, провежданите практически мерки за противодействие на конвенционалната престъпност, и постигнатите резултати.

Другият важен аспект на превенцията на престъпността, в реформата на който Центърът има ключова роля, са **ефективните полицейски проверки**. През 2008 г. съвместните усилия на

Графика 14. Оценки на латентността и полицейските филтри (2007)

Центъра и Главна дирекция „Противодействие на престъпността, опазване на обществения ред и превенция“ в МВР бяха насочени към провеждане на обучения и разработване на наръчник и методология за извършване на полицейски проверки, както и програма за обучение и система за мониторинг на програмата. Резултатите от тази работа са свързани с намаляване на непропорционалността на поли-

цейските проверки, които са резултат от комплексен набор от фактори. Този проект на Центъра внесе значителен принос в подобряване на управленските механизми за установяването на евентуални злоупотреби с правомощия и справянето с проблемите в техния зародиш, чрез усъвършенстване на системите за регистрация на данни и наблюдение на работата на отделните полицейски служители.

Част втора
Администрация и управление

